

Asia: VN/34680/2022

Lausuntopyyntö Oikeuslaitostyöryhmän alustavista toimenpide-ehdotuksista

Lausunnonantajan lausunto

1. Kommentit alatyöryhmän 1. Rikollisuus ja rikosasioiden käsittely sekä rangaistukset ja niiden täytäntöönpano ehdotuksista

-

2. Kommentit alatyöryhmän 2. Siviiliasioiden käsittely, sovittelu ja vaihtoehtoiset riidanratkaisukeinot ehdotuksista

-

3. Kommentit alatyöryhmän 3. Hallinto-oikeudelliset asiat ja erityistuomioistuinasiat ehdotuksista

-

4. Kommentit alatyöryhmän 4. Oikeudellinen neuvonta ja avustaminen ehdotuksista

-

5. Kommentit alatyöryhmän 5. Täytäntöönpano ja Ulosottolaitoksen toiminta ehdotuksista

-

6. Kommentit alatyöryhmän 6. Hallinto-, henkilöstö- ja koulutusasiat ehdotuksista

-

7. Muita huomioita Oikeuslaitostyöryhmän alustavista toimenpide-ehdotuksista

Om åtgärdsförslagen från arbetsgruppen för rättsväsendet

Utgångspunkter

Utgångspunkterna för arbetsgruppen är omfattande och arbetsgruppens mandat löper för en lång tid. Detta är understödsvärt för att få ett helhetsgrepp och ett strategiskt grepp om rättsväsendets utveckling.

De preliminära åtgärdsförslagen återspeglar uppenbart mångsidigheten i arbetsgruppens och underarbetsgruppernas uppdrag.

Kritiska frågor i rättsväsendets verksamhet

Landets tvåspråkighet och de två nationalspråken är centrala i rättsväsendets verksamhet. Språklagstiftningen ger rättigheter åt invånarna och skyldigheter för myndigheterna att beakta. En pro-aktiv språklig helhetsplanering är nödvändig för att ge de bästa förutsättningarna att fungera i praktiken, "väl planerat, hälften vunnet". Det gäller särskilt då olika aspekter av rättsväsendet samverkar. Hur garanterar man språkliga rättigheter och skyldigheter i följande fall: virtuell domstol (förslag nr 10) som skulle verka i hela landet och som alltså inte skulle vara bunden till en viss plats; förflyttning av ärenden från en hovrätt till en annan (förslag 21); användning av AI som hjälp vid domsskrivningen eller översättningar (24, 64); flytt av ärendetyper till andra myndigheter (35, 36); domarpool (44, 81). Hur tryggar man tillräckliga resurser för att tillgodose : Här måste också finnas ett tillräckligt antal domare som kan svenska.

Virtuell organisation, digitalisering och artificiell intelligens (AI) tillägnas med rätta en stor betydelse, till och med för att ersätta det fysiska servicenätet. I punkt 97 föreslås till och med pop-up - servicepunkter. I pkt 125, 169 En framtidsinriktad strategi behöver beakta dessa frågor. Genomförandet kommer dock att förknippas med utmaningar i praktiken och utvecklingsarbetet kräver tid. Det är därför viktigt att iaktta försiktighetsprincipen i planeringen. Särskilt förslag som skulle ersätta de fysiska servicenätverken känns ytliga och dåligt underbyggda och framstår mer som fromma förhoppningar. Ett resurserat åtgärdsprogram för att stöda servicenätets utveckling i den här riktningen bör föregå konkreta beslut. Beslut om det fysiska servicenätverket får inte fattas utan en tydlig process och utredningar, som det slags utredning som punkt 125 exemplifierar.

Rekrytering av tvåspråkig personal är A och O för framtidens rättsväsende. I Österbotten och Vasaregionen i synnerhet har det under årtionden satsats lokala och regionala resurser på att stöda den tvåspråkiga juristutbildningen, särskilt för de uppgifter som handhas av rättsväsendet i regionen. Konkurrensen på arbetsmarknaden är hård samtidigt som det finns ett intresse att utbildas inom juridikens område. Det är centralt för den framtida utvecklingen att långsiktiga resurser tryggas för att utbilda jurister på svenska och finska. Till Vasaregionen borde eftersträvas mer forskning och utveckling inom juridikens område.

I underarbetsgrupperna

Förslag

Avslutningsvis föreslår vi att följande frågeställningar ägnas mer uppmärksamhet:

Det fysiska servicenätet är fortsättningsvis centralt, trots visioner om virtualisering och digitalisering. Ett resurserat åtgärdsprogram för att stöda servicenätets utveckling i den här riktningen bör föregå konkreta beslut. Arbetsgruppen bör ta fram en process för att säkerställa att bedömningar som har att göra med ändringar i det fysiska servicenätverket görs grundligt. De kommuner och landskap som berörs av ändringar i servicenätverket ska ge utlåtande om konsekvenser för sina invånare.

Nationalspråken bör beaktas som ett tvärgående tema i alla verksamheter.

Rekrytering av tvåspråkiga jurister till framtidens rättsväsende bör understödats mångsidigt. Forskning och utveckling inom juridik bör stödas i Österbotten, särskilt inom de områden som anknyter till regionens specialbehov inom miljö, energi och klimat.

Höglund Marianne
Österbottens förbund - Pohjanmaan liitto